

4.10 Muutosprosessi vaatii huomattavasti aikaa ja se edellyttää työmarkkinaosapuolilta täysimittaista osallisuutta ja sitoutumista. Alakohtainen sosiaalidialogi (sekä maakohtaisesti että eurooppalaisissa yhteyksissä) on kaikkein tärkein väline rakennettaessa siltaa työnantajien, yksityisyritysten ja työntekijöiden näkemysten sekä EU:n politiikan tavoitteiden välille. Tämä pätee erityisesti alusten miehitystä ja henkilökunnan työ- ja lepoaikoja koskeviin säädöksiin.

4.11 Euroopan sisävesiliikenteen tulevaisuutta ajatellen on erittäin toivottavaa kiinnittää lisää huomiota koulutukseen. Työmarkkinaosapuolten tulisi antaa panoksensa tähän.

4.12 Työmarkkinaosapuolten välinen vuoropuhelu yhteisön tasolla Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 139 artiklan pohjalta voi tuottaa sisävesiliikennettä koskevaa sääntelyä alan tarpeisiin. ETSK:n mielestä ovat edellytykset tähän olemassa silloin, kun työmarkkinaosapuolet yksimielisesti katsovat, että alan erityistarpeiden vuoksi tarvitaan täydentäviä sääntöjä niiden vähimmäisnormien lisäksi, jotka neuvosto on määritellyt perustamissopimuksen 137 artiklan perusteella.

Bryssel 29. syyskuuta 2005

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus: neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission yhteinen julistus Euroopan unionin kehitysyhteistyöpolitiikka "Eurooppalainen konsensus"

KOM(2005) 311 lopullinen

(2006/C 24/16)

Komissio päätti 29. heinäkuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut "ulkosuhteet"-erityisjaosto antoi lausuntonsa 8. syyskuuta 2005. Esittelijä oli José María **Zufiaur**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 28.–29. syyskuuta 2005 pitämässään 420. täysistunnossa (syyskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 84 puolesta, 5 vastaan 6:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1 Komission ja neuvoston tekemä aloite **tarkistaa kehitysyhteistyöpolitiikasta vuonna 2000 annettua julistusta** ja ylipäätään pohtia uudelleen kyseistä politiikkaa on kaikista näkökohdista tarkasteltuna erittäin merkittävä. Tarkistus on tarpeen, koska kansainvälisellä foorumilla on tapahtunut muutoksia, kansainvälinen yhteisö on uudistanut kantojaan kehitysyhteistyöpolitiikkaan ja päässyt siitä uudenlaiseen yhteisymmärrykseen ja unionin sisällä monet asiat ovat muuttuneet. Kehitysyhteistyöpolitiikan tarkistaminen on suositeltavaa myös siksi, että alkehitykseen liittyvät ongelmat ovat kärjistyneet etenkin Afrikassa ja globalisaation aiheuttamat maiden väliset erot ovat kasvaneet.

1.2 **Kansainvälisellä tasolla** tapahtuneista kehitysyhteistyöpolitiikkoihin tavalla tai toisella vaikuttaneista muutoksista mainittakoon seuraavat: turvallisuuskysymyksiin liittyvien huolenaiheiden lisääntyminen syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeen; Dohassa vuonna 2001 pidetyn WTO-kokouksen tulokset ja sitä seurannut prosessi niin kutsutun kehitysohjelman puitteissa; Millennium-huippukokouksessa saavutettu uusi kansainvälinen yhteisymmärrys, joka koskee muun muassa

kehitysyhteistyön rahoitusta, ympäristöasioita, naisten ja miesten tasa-arvoa sekä hi-virusta ja aidsia ja joka on heijastunut Monterreyyssä, Johannesburgissa, Kairossa ja muualla järjestettyihin konferensseihin; OECD:n kehitysapukomitean DAC:n käynnistämä avunantajamaiden kehitysyhteistyöpolitiikkojen yhtenäistäminen ja tiettyjen uusien kehitysyhteistyön ohjelmointi- ja täytäntöönpanovälineiden vakiinnuttaminen, kuten köyhyyden vähentämistä koskevat strategia-asiakirjat (*Poverty Reduction Strategy Papers PRSP*), alakohtainen tuki (SWAP) tai rahoitustuki. Asiassa on edetty Pariisissa maaliskuussa 2005 järjestetyssä korkean tason foorumissa, jossa pohdittiin kehitysavun tehokkuutta. Avunantajamaat antoivat tuolloin tiettyjä sitoumuksia, jotka liittyvät vastuunottoon, avun yhtenäistämiseen, tulosperusteiseen hallinnointiin ja keskinäiseen vastuuseen.

1.3 Muutoksiin on vaikuttanut myös se, että viisi vuotta sitten asetettujen vuosittuuhannen kehitystavoitteiden tulokset ovat jääneet useimpien indikaattoreiden kannalta tarkasteltuina heikoiksi. Jotta vuoteen 2015 tähtäävien päämäärien saavuttamisessa ei epäonnistuta, kansainvälisen yhteisön on

tarkistettava politiikkoja ja laadittava varsinainen šokkisuunnitelma. Suunnitelman avulla tulisi luoda lisäresursseja julkiseen kehitysapuun, ja sen on katettava muun muassa sekä taloudellinen tuki että kauppapolitiikka, velat, teollis- ja tekijänoikeudet, maahanmuuton vaikutusten huomioonottaminen ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vahvistaminen.

1.4 Yhteisön tasolla on viitejakson aikana tapahtunut huomattavia muutoksia, jotka vaikuttavat myös kehitysyhteistyöhön. Muutoksista mainittakoon vuonna 2000 käynnistetty ulkomaanavun uudistusprosessi, johon liittyy komission alaisen yhteistyötoimiston EuropeAidin toiminnan vakiinnuttaminen ja kehitysyhteistyön ja sen hallinnoinnin hajauttaminen komission edustustoille; Cotonoun sopimuksen voimaantulo vuonna 2003 (sopimuksen tarkistettu versio on juuri allekirjoitettu, ja sen nojalla AKT-maille myönnetään apua taattu vähimmäismäärä riippumatta vuosien 2007–2013 rahoitusnäkyviä koskevien neuvottelujen tuloksista) ja Euroopan kehitysrahaston "talousarvioistamiseen" tähtäävän prosessin käynnistyminen. Yleisluonteisempia muutoksia ovat olleet EU:n laajentuminen 25 valtion muodostamaksi unioniksi; eurooppalaisen turvallisuusstrategian sekä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP:n) käynnistäminen ja perustuslakisopimuksesta keskusteleminen, johon liittyy kehitysyhteistyöpolitiikan muotoutuminen EU:n ulkosuhteiden muodostamien eri toimintaperiaatteiden puitteissa. Viimeksi mainitut muutokset antavat kehitysavulle uuden ulottuvuuden ja edellyttävät, että sitä ryhdytään pohtimaan uudelleen. Vuosia 2007–2013 koskevista rahoitusnäkyvistä käytävissä keskusteluissa kaikki edellä luetellut kysymykset saattavat konkretisoitua ja muuttua sitoumuksiksi.

1.5 Kehitysyhteistyöpolitiikan tarkistamiseen tähtäävä kuulemisprosessi on myös erittäin myönteinen, sillä se parantaa kaikkien sidosryhmien mahdollisuutta osallistua prosessiin demokraattisesti.

1.6 Pohdintaprosessin käynnistyessä tammikuussa 2005 komission oli tarkoitus julkaista aiheesta tiedonanto vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Tiedonanto julkaistiin lopulta heinäkuussa 2005 ja komissio kehotti ETSK:ta ilmaisemaan siitä kantansa. Tämä lausunto on vastaus komission pyyntöön. Koska syyskuussa pidetään vuosituhattavoitteiden toteutumisasiästä käsittelevä Yhdistyneiden Kansakuntien konferenssi, olisi ETSK:n mukaan aiheellista, että konferenssin päätelmien tultua tietoon komissio käynnistäisi uudelleen kuulemismenettelyn, ennen kuin päätetään julistuksen lopullisesta sisällöstä, joka selviää marraskuussa järjestettävässä neuvoston kokouksessa. Toisaalta se, että samanaikaisesti tämän prosessin kanssa yhteisön toimielimet laativat muita kannanottojaan — joihin myös ETSK on antanut oman osuutensa — vuosituhannen kehitystavoitteista (niin kutsutusta VKT-paketista⁽¹⁾), jonka vauhdittamista neuvosto ehdotti, saattaa tehostaa koko Euroopan unionin sitoutumista kehitysongelmiin, ja se tarjoaa

⁽¹⁾ Huhtikuussa julkistettu "paketti" koostuu kolmesta tiedonannosta: KOM(2005) 132 lopullinen EU:n panoksesta vuosituhattavoitteiden saavuttamiseen, COM(2005) 133 final kehitysyhteistyön rahoituksesta ja tehokkuudesta sekä KOM(2005) 134 lopullinen politiikkojen johdonmukaisuudesta.

tilaisuuden vakiinnuttaa EU:n asema maailman suurimpana kehitysavun antajana. ETSK katsoo olevan erittäin tärkeää, että kaikki yhteisön toimielimet pääsevät yhteisymmärrykseen kehitysyhteistyöpolitiikan päilinjauksista.

1.7 Komissio ja neuvosto antoivat vuonna 2000 yhteisen julistuksen kehitysyhteistyöpolitiikasta. Se merkitsi poliitikalle vankkaa tukea ja sitä, että asiasta oli päästy yhteisymmärrykseen. Tällä kertaa komission tarkoituksena on nivoa julistukseen myös Euroopan parlamentti. ETSK osallistuu prosessiin erittäin kiinnostuneena. Komitean mielestä kehitysyhteistyöpolitiikan on saatava tuekseen kansalaisten ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien instituutioiden mahdollisimman laaja kannatus.

1.8 ETSK:n mielestä kuulemisprosessissa ja viime aikoina käydyissä keskusteluissa, joissa on keskitytty komission pohdinta-asiakirjaan Euroopan unionin kehitysyhteistyöpolitiikan tulevaisuudesta, olisi ollut hyödyllistä tarkastella laajemmin yhteisön avun tehokkuutta yhteistyön alkuvaiheista lähtien sekä analysoida seikkaperäisemmin, mitkä pullonkaulat ja ongelmat ovat vuosien varrella verottaneet avun tehokkuutta⁽²⁾. Komitean käsityksen mukaan ongelmia ovat tuottaneet muun muassa ohjelmien toteutuksen hitaus, hankkeisiin tarkoitettuihin varoihin verrattuna korkeat hallinnointi- ym. kustannukset, avun sidonnaisuus, avun vastaanottajavaltioiden heikko edustus sekä avustusvirtojen ennalta arvaamattomuus ja vaihtelevuus. Olisi ollut erittäin myönteistä saada tietää vaikakapa tiivistelmänomaisesti, millaiseksi komissio arvioi vuonna 2000 annetun julistuksen vaikutuksen ja yhteisön kehitysyhteistyön kohtaamat monenlaiset vaikeudet sekä viiteajanjakson aikana saavutetut tulokset ja siitä saadut opetukset. Aiheesta on kuitenkin olemassa muita tuoreita, Euroopan komission tuella toteutettuja tutkimuksia⁽³⁾, jotka ovat sangen hyödyllistä taustamateriaalia. ETSK katsoo, että koska kehitysapu on ollut jokseenkin tehontonta torjuttaessa köyhyyttä, sitä on tarkasteltava tietyllä tavoin itsekriittisesti, ja kehitysyhteistyötä on vastaisuudessa tarkistettava. On myös jatkettava komission viitoittamalla tiellä ja pyrittävä parantamaan yhteisön kehitysavun laatua ja tehokkuutta.

2. EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteista

2.1 Sekä VKT-pakettiin liittyvät tiedonannot että vuonna 2002 Barcelonassa tehdyt sitoumukset Monterreyssä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi liittyvät kahteen kehitysyhteistyöpolitiikkojen perustekijään: kehitysyhteistyöhön myönnettävien julkisten varojen määrään ja niiden tehokkuuteen. Asiasta on päästy merkittävään **kansainväliseen yhteisymmärrykseen**,

⁽²⁾ On kuitenkin huomattava komission ehdotukseen liittyvä vaikutustenarviointi, unionin kehitysyhteistyöpolitiikkaa ja ulkoista apua koskeva vuosikertomus sekä komission aihekohtaiset ja maantieteelliset arvioinnit, jotka sisältävät järjestelmällisesti kehitysyhteistyöpolitiikan käytännön soveltamisen.

⁽³⁾ ODI/ICEI/ECDDP Assessment of the EC Development Policy. DPS Study Report, helmikuu 2005.

joka on kiteytetty 189 maan hyväksymiin vuosituhannen kehitystavoitteisiin. ⁽⁴⁾ Kaikkien kehitysyhteistyöpolitiikkojen ohjenuorana on oltava köyhyyden vähentäminen ja pitkällä aikavälillä sen lopullinen poistaminen. Vuosituhannen kehitystavoitteita koskeva yhteisymmärrys on toisinaan liian retorinen, ja usein unohtuu, että kyseessä on kahdeksan talous-, yhteiskunta- ja ympäristökehitykseen liittyvää tavoitetta, joista tärkein on äärimmäisen köyhyyden puolittaminen vuoteen 2015 mennessä, ja että tavoitteet sisältävät konkreettisesti 18 päämäärää, joista jokainen on mitattavissa määrällisesti joko yhdellä tai useammalla indikaattorilla. Sitoutuessaan toteuttamaan yksittäiset vuosituhannen kehitystavoitteet unionin on myös sitouduttava edellä mainittuun tavoitteiden konkreettiseen ja operatiiviseen ulottuvuuteen. Vuosituhannen kehitystavoitteiden konkreettiset päämäärät ja indikaattorit voivat omalta osaltaan myös parantaa yleisesti kehitysyhteistyössä ja erityisesti Euroopan antamassa kehitysavussa tarvittavaa tilintekovelvollisuutta ja avoimuutta. ⁽⁵⁾

2.2 Kehittyneillä mailla ja köyhillä mailla on ensi kertaa vuosikymmeniin **yhteinen kehitysohjelma** globalisaation hallitsemiseksi. Ne pyrkivät tekemään kehityksestä aiempaa osallistavamman ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävemmän. Kehitykseen on joka tapauksessa puututtava integroidusti ja kokonaisvaltaisesti, ja köyhyyden torjumisessa on otettava huomioon se, miten eri politiikat vaikuttavat köyhyyteen — kauppaan liittyvistä politiikoista ympäristöpolitiikkoihin, siirtolais- tai turvallisuuspolitiikka mukaan luettuina. Sukupuolten tasa-arvon tarkastelu on olennaista kaikessa köyhyyden vastaisessa toiminnassa.

3. Huomioita unionin kehitysyhteistyöpolitiikan suunta- viivoista ja painopisteistä

3.1 **Köyhyyden perimmäiset syyt** ovat monilukuisia ja monenlaisia, ja ne poikkeavat toisistaan kontekstista riippuen. Köyhyyttä ei myöskään määritellä pelkästään tietyn tulotason perusteella. Se on fyysisten, taloudellisten ja inhimillisten välineiden puutteen aiheuttama äärimmäisen herkkä tila. Köyhyyden vastaisessa toiminnassa ei riitä se, että lisätään kehitysavun kokonaismäärää. On myös luotava olosuhteet vaurauden lisääntymiselle ja sen asianmukaiselle jakautumiselle, tarkistettava kehittyneiden maiden kauppa- ja finanssipolitiikat, laajennettava köyhien maiden paikallismarkkinoita, tuettava demokraattisia instituutioita, lujitettava kansalaisyhteiskunnan organisaatioita ja tasapainotettava tehokkaasti ja kohtuullisesti valtion ja markkinoiden rooli. Viime vuosikymmenien kokemukset ovat osoittaneet, että kehitystä ei voida edistää ilman valtioita, jotka pystyvät tuottamaan aineellisia ja aineettomia infrastruktuureja.

3.2 Pyrkimykset myöntää laillinen omistusoikeus kaikkein köyhimmille väestöryhmille (näennäisesti niinkin arvottomaan omaisuuteen kuin tiettyjen Latinalaisen Amerikan

⁽⁴⁾ YK:n yleiskokouksen päätöslauselma A/RES/55/2, 8. syyskuuta 2000.

⁽⁵⁾ Vuosituhannen kehitystavoitteet ovat 1) äärimmäisen köyhyyden ja nälän lopullinen poistaminen, 2) peruskoulutuksen ulottaminen kaikille, 3) sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja naisten itsenäisyys, 4) lapsikuolleisuuden vähentäminen, 5) äitien terveyden kohentaminen, 6) hiv:n/aidsin, malarian ja muiden tautien leviämisen estäminen, 7) kestävä ympäristökehityksen turvaaminen ja 8) globaalin kehitysyhteistyökumppanuuden edistäminen.

maiden slummeihin, *favelas*) ovat osoittaneet, että juridinen omistusoikeus saattaa vaikuttaa kehitykseen myönteisesti. ETSK katsookin, että tämä olisi otettava huomioon unionin kehitysyhteistyöpolitiikassa.

3.3 ETSK korostaa myös yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen merkitystä julkisina palveluina. Koulutuksella on hyödyllisiä vaikutuksia koko yhteiskunnalle eikä vain koulutusta saavalle. Koulutus kaikissa muodoissaan lisää henkistä pääomaa, mikä edistää kasvua ja työllisyyttä ja parantaa tuloja. Kunhan vuosituhannen kehitystavoitteiden toiseen kohtaan sisältyvä tavoite peruskoulutuksen ulottamisesta kaikille on saavutettu, on edettävä muihin keski- ja ammatillisen koulutuksen osa-alueisiin mahdollisimman nopeassa aikataulussa. Yhteisön toimielinten ja jäsenvaltioiden välistä koulutusyhteistyötä on tehostettava.

3.4 Köyhien maiden **talouskasvu ja työpaikkojen luominen** ovat kehityksen olennainen edellytys. Mutta kasvua ei saada aikaan, jollei huolehdita vähimmäis määrin infrastruktuureista, tulonjakojärjestelmästä, peruskoulutuksesta tai terveydenhuollosta, instituutioiden laadusta tai yhteiskunnallisesta konsensuksesta. Jos tämä yhteiskunnallinen pääoma puuttuu, talouskehitys ja siihen liittyvä sosiaalinen koheesio käyvät mahdottomiksi. Köyhyys on puolestaan kasvun ylitsepääsemätön este. Tuotantorakenteiden luominen, toimet, joilla puututaan harmaaseen talouteen (itsensä työllistämiseen kannustaminen sekä sosiaalitalouteen ja pk-yrityksille suunnatut tukitoimet ja mukautetut sosiaaliturvajärjestelmät), sekä merkittävien alueellisten ja paikallismarkkinoiden kehittäminen ovat ETSK:n mielestä esimerkkejä toimista, joilla köyhien maiden talouskehitystä voidaan tukea.

3.5 **Kansainvälisen kaupan** avaaminen tarjoaa valtavia mahdollisuuksia auttaa heikoimmin kehittyneitä maita selviytymään köyhyydestä ja alikehityksestä. Globaalin kaupankäynnin nykyiset säännöt suosivat kuitenkin kaikkein kehittyneimpiä maita köyhimpien kustannuksella. ETSK on painottanut tätä laajasti useissa lausunnoissaan sekä äskettäin antamassaan lausunnossa globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta. ⁽⁶⁾ Siksi käynnissä olevissa WTO-neuvotteluissa, joihin kuuluva seuraava ministerikokous pidetään joulukuussa Hong Kongissa, ja Euroopan unionin kahdenvälisissä neuvotteluissa olisi aiheellista parantaa kehitysmaiden pääsyä kehittyneiden maiden markkinoille, supistaa kaikkia tukia tai poistaa ne, muun muassa kauppaa vääristävät maataloustuet, vähentää merkittävästi kehitysmaiden viennin esteitä ja uudistaa sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista (TRIPS-sopimus). Suositeltavaa lienee välttää EU:n kehitysavun nivomista kantoihin, joita kehitysmaat ilmaisevat monenvälisissä kauppaneuvotteluissa, ja välttää jäljittelemästä tiettyjen kansainvälisten rahoituslaitosten tapaa toimia.

⁽⁶⁾ Lausunto aiheesta "Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus – etujen laajempaa jakautumista edistävät EU:n poliittiset linjaukset", EUVL C 234, 22.9.2005.

3.6 Kaikkein köyhimmät ja heikoimmin kehittyneet maat ovat hyvin herkkiä integroitua ulkomarkkinoihin, eikä niillä ole välineitä, joiden avulla ne selviytyisivät talousmuutoksen eri vaiheista. Kehitysyhteistyöpolitiikat olisi siksi suunnattava **asteittaiseen yhdentymiseen maailmanmarkkinoille** edistämällä infrastruktuureihin, peruskoulutukseen ja terveydenhuoltoon tehtäviä investointeja, demokraattisten instituutioiden kehittämistä ja omien, tehokkaiden sisämarkkinoiden sekä alueellisten markkinoiden syntyä.

3.7 ETSK on usein puoltanut **sosiaalisen ulottuvuuden sisällyttämistä kumppanuussopimuksiin**, koskivatpa ne kauppaa, politiikkaa tai EU:n yhteistyötä. (7) Sosiaalisen ulottuvuuden vähimmäisvaatimuksiin olisi sisällytettävä ihmisarvoisen työn edistäminen, julkisten ja yksityisten sosiaaliturvajärjestelmien kehittäminen sekä työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen käytännössä (ILO:n kahdeksan tärkeintä yleissopimusta (8) sekä yleissopimukset N:o 168 työllisyyden edistämisestä, N:o 183 äitiyssuojelusta ja N:o 155 työturvallisuudesta ja -terveydestä).

3.8 Koska **ihmisarvoinen työ** — toisin sanoen sekä työsuojelun että työn suorittamisolosuhteiden osalta ihmisarvoisissa olosuhteissa tehtävä työ — on kehityksen kannalta tärkeää, ETSK katsoo, että ihmisoikeuksien toteutumiseksi työelämässä WTO:n normeihin olisi aiheellista sisällyttää työelämää koskeva osio.

3.9 Vuosituhannen kehitystavoitteissa ei korosteta riittävästi tätä perusluonteista ulottuvuutta, vaikka globalisaatio vaikuttaa aivan ilmeisesti ylipäättään sosiaalisiin oloihin ja etenkin työoloihin. ETSK ehdottaa, että käynnissä olevassa vuosituuhannen kehitystavoitteiden välitarkistuksessa analysoidaan myös sosiaalisten oikeuksien ja työelämän oikeuksien tilaa ja että ihmisarvoinen työ asetetaan vastaisuudessa **vuosituhannen kehitystavoitteiden yhdeksänneksi tavoitteeksi**.

3.10 **Kehityksen ja ihmisten turvallisuuden** on oltava EU:n kehitysyhteistyöpolitiikassa toisiaan täydentäviä ja vahvistavia käsitteitä. Turvallisuus ja rauhan aikaansaaminen ovatkin köyhyyden lopulliseen poistamiseen keskittyvän kehitysstrategian onnistumisen välttämättömiä edellytyksiä. Taloudellinen ja sosiaalinen kehitys ovat toisaalta turvallisuuden olennainen taie. ETSK:n mielestä ihmisoikeuksien on oltava yksi EU:n kehitysyhteistyön keskeisimmistä painopistealoista, ja naisten oikeuksien merkitys köyhyyttä torjuttaessa on otettava erityisesti huomioon. Näin edistetään tuntuvasti köyhyyden vähentämistä ja globaalin turvallisuuden lisääntymistä.

(7) Lausunto aiheesta "Sosiaalisten näkökohtien yhdistäminen talouskumppanuussopimuksista käytäviin neuvotteluihin", EUVL C 255, 14.10.2005; lausunto aiheesta "Sosiaalinen yhteenkuuluvuus Latinalaisessa Amerikassa ja Karibiassa", EUVL C 110, 30.4.2004; lausunto aiheesta "Työntekijöiden oikeudet", CES 933/2001.

(8) Ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelua koskeva yleissopimus (nro 87), järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta koskeva yleissopimus (nro 98), pakollisen työn kieltoa koskeva yleissopimus (nro 29), pakkotyön poistamista koskeva yleissopimus (nro 105), työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää koskeva yleissopimus (nro 111), samanarvoisesta työstä maksettavaa samaa palkkaa koskeva yleissopimus (nro 100), työntekijöiden vähimmäisikää koskeva yleissopimus (nro 138), lapsityövoiman käytön pahimpien muotojen kieltämistä koskeva yleissopimus (nro 182).

3.11 ETSK toteaa jälleen kerran, (9) että EU:n kehitysyhteistyöpolitiikkaan on sisällytettävä ihmisoikeustaistelijoiden suojelemiseen tähtäviä toimenpiteitä. Tämä pätee myös työelämän ihmisoikeuksien puolustamiseen eri puolilla maailmaa. (10)

3.12 Lukuisten **riskeille alttiiden** väestöryhmien sekä uusien ja vanhojen uhkien olemassaolo ovat lisänneet luonnonnettomuuksien ja humanitaaristen katastrofien riskiä. Tämä on tiedostettava kehitysyhteistyöpolitiikassa, joka olisi suunnattava aiempaa useammin riskien ennaltaehkäisyyn. Väkivallalle alttiilla alueilla kehitysyhteistyöpoliittisia toimia ohjelmoitaessa olisi analysoitava tarkoin konfliktitekijät ja suunnattava suurin osa toimista kansalaisyhteiskuntaa edustavien organisaatioiden tukemiseen niiden ponnistellessa rauhan vakiinnuttamiseksi sekä uusien konfliktien ja uhkien ehkäisemiseksi ja niiden aiheuttamien tuhojen korjaamiseksi.

3.13 ETSK katsoo, että ympäristönsuojelu on asetettava samanarvoiseen asemaan kuin taloudellinen tai sosiaalinen ulottuvuus, koska se on yksi **kestävän kehityksen** kolmesta pilarista. ETSK korostaa sitä, että ympäristöulottuvuus on sisällytettävä kehitysstrategioiden täytäntöönpanon tehokkuutta mittaaviin indikaattoreihin. Laajahkoiden hankkeiden ja toimien toteuttamisen edellytykseksi olisi asetettava pakollinen ympäristövaikutusten analyysi.

3.14 ETSK katsoo myös, ettei **maailmanlaajuisiin ympäristöhaasteisiin** ole mahdollista vastata pelkästään avun vastaanottajamaiden kansallisten strategioiden avulla. Kehittyneiden maiden on otettava vastuu maailmanlaajuisista ympäristöongelmista ja huolehdittava suurimmaksi osaksi niiden ratkaisemiseen liittyvistä kustannuksista. EU:n olisi varattava ongelmien ratkaisemiseen tähtäviin ohjelmiin lisärahoitusta.

3.15 Pelkkä kehitysmaiden integroiminen kansainväliseen kauppaan ei oletettavasti riitä ratkaisemaan niissä vallitsevaa köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Asianomaisiin maihin on yhtäältä luotava kehitykselle otolliset olosuhteet tukemalla taloudellista ja poliittista edistystä, ja rikkaiden maiden on ryhdyttävä harjoittamaan köyhiä maita suosivaa tulonjakopolitiikkaa. Avunantajamaita on toisaalta autettava ymmärtämään, että kehityksellä ei pyritä hyödyttämään ainoastaan köyhiä maita, vaan että apu on keskeistä myös rikkaiden maiden tulevaisuuden kannalta ja että köyhyys ja eriarvoisuus muodostavat uhan rikkaiden maiden turvallisuudelle ja niiden kehityspotentialille. ETSK:n näkemyksen mukaan juuri järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta voi parhaiten saada rikkaat maat ymmärtämään edellä mainitun seikan.

3.16 EU:n kehitysyhteistyöpolitiikalla voidaan myös vaikuttaa myönteisesti **siirtolaisten kotoutumiseen** ja edistää maahanmuuttajien lähtövaltioiden kanssa harjoitettava **yhteistä kehityspolitiikkaa**. (11) Maahanmuuttajien lähtövaltioiden kanssa tehtävä yhteistyö on perusedellytys sille, että muuttovirtoja voidaan hallita säännönmukaisesti ja maahanmuuttajien

(9) Lausunto aiheesta "Sosiaalinen yhteenkuuluvuus Latinalaisessa Amerikassa ja Karibiassa", EUVL C 110, 30. huhtikuuta 2004, s. 55.

(10) On erityisen tärkeää kiinnittää huomiota yhdistymisoikeuksien loukkaamiseen esimerkiksi Latinalaisessa Amerikassa, sillä maapalolla on monia alueita, joilla ammattiyhdistysaktivisteja vainotaan, pidetään vankilassa ja monissa tapauksissa murhataan.

(11) Ks. ETSK:n lausunto aiheesta "Vihreä kirja taloudellisista syistä tapahtuvan maahanmuuton hallinnassa sovellettavasta EU:n strategiasta", EUVL C 255, 14.10.2005.

vastaanotossa kunnioitetaan siirtolaisten kaikkia oikeuksia maahanmuuttajina ja täysivaltaisina kansalaisina.⁽¹²⁾ Maastamuuton on myös edistettävä siirtolaisten lähtövaltioiden kehitystä.⁽¹³⁾ Tätä varten on laadittava politiikkoja, joilla korvataan aivovuoto, estetään liialliset maksut siirtolaisten lähettäessä rahaa kotipaikkakunnille jääneille perheilleen ja helpotetaan siirtolaisten paluuta edistämään kotimaansa kehitystä ja harjoittamaan esimerkiksi tuotantotoimintaa.

4. Huomioita unionin kehitysyhteistyöpolitiikan toiminta-perusteista

4.1 Yhteisön myöntämä tuki edellyttää perinteisesti perussopimusten nojalla politiikkojen **johdonmukaisuutta**. Tämä on tärkeää myös uudessa kansainvälisessä asetelmassa, jota sävyttävät turvallisuudesta huolehtiminen ja maailmanlaajuistumisen vaikutukset esimerkiksi kaupan, maatalouteen, työllisyyteen tai siirtolaisuuteen. Komission hiljattain julkaisema tiedonanto on hyvä osoitus politiikkojen johdonmukaisuuden merkityksestä ja EU:n pyrkimyksestä vastata haasteeseen asianmukaisesti. ”Kaikki paitsi aseet” -aloite merkitsi uudenlaista asennoitumista köyhiä maita suosivan kauppapolitiikan johdonmukaisuuteen.

4.2 EU:n kehitysyhteistyöpolitiikkaa ei ole tarkoitettu lievittäväksi välineeksi, jolla vähennetään muiden politiikkojen, kuten kauppa- tai turvallisuuspolitiikan, mahdollisesti aiheuttamia vaurioita köyhien maiden kehitykselle. Tämän suunnituksen tehostamiseksi olisi ETSK:n mielestä aiheellista parantaa Euroopan komission eri pääosastojen välistä koordinoitua (esimerkiksi kauppapolitiikan PO:n ja työllisyyden PO:n toimien koordinoitua) sekä arvioida säännöllisesti yhteisön politiikkojen vaikutusta kehitysmaiden sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen. Järjestäytyneelle kansalaisyhteiskunnalle olisi annettava tilaisuus osallistua näkyvästi kyseiseen arviointityöhön.

4.3 Edellä mainittu johdonmukaisuus, joka on toivottavaa kaikissa unionin toimintalinjoissa, ei saisi kuitenkaan johtaa kehitysyhteistyöpolitiikan sisällön supistumiseen siten, että politiikka palvelisi muita yhteisön toimia ja siinä unohdettaisiin kehitysyhteistyötoimien erityispiirteet ja tavoitteet. Unionin ulkoisen toiminnan lisääntyessä ja kehittyessä jatkuvasti kehitysyhteistyöpolitiikan on säilytettävä tietynlainen **itsenäisyys** ulkoisen toiminnan muihin osatekijöihin nähden, jotta politiikan päämäärät ja tavoitteet voidaan toteuttaa.

4.4 ETSK:n mielestä yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikkaa ja kaikkien 25 jäsenvaltion vastaavia politiikkoja on **yhtenäistettävä** entisestään. Yhtenäistämistä helpottaisi se, että unionin

⁽¹²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Euroopan unionin kansalaisuuden saaminen”, EUVL C 208, 3.9.2003.

⁽¹³⁾ Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle sekä alueiden komitealle – ”Muuttoliikkeen ja kehitys: konkreettisia suuntaviivoja”, COM(2005) 390 final.

kaikki jäsenvaltiot antaisivat tukensa vuosituhannen kehitystavoitteille ja OECD:n kehitysapukomitean kannanotoille. Avunantajamaiden politiikkoja, jotka usein ovat toisilleen vastakkaisia, on yhtenäistettävä entisestään ja ne on muokattava keskenään johdonmukaisiksi. Johdonmukaisuuden puutteesta aiheutuu korkeita ”toimintakustannuksia”: tuhlausta, kaksinkertaisia ponnistuksia, toimien epäjohdonmukaista kohdentamista ja suuria vaikeuksia avun vastaanottajamaille. Maaliskuussa 2002 Barcelonassa pidetyssä Eurooppa-neuvoston huippukokouksessa EU sitoutui toteuttamaan konkreettisia toimenpiteitä koordinoitakseen politiikat ja yhdenmukaistaakseen sekä Euroopan komission että jäsenvaltioiden menettelytavat vuoteen 2004 mennessä. Sitoumuksen jälkeen annettuja suosituksia ei kuitenkaan ole juurikaan noudatettu käytännössä. ETSK katsoo olevan yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikan tulevaisuuden kannalta olennaista yhtenäistää tehokkaasti jäsenvaltioiden ja EU:n kehitysyhteistyöpolitiikat. ETSK edistää mahdollisuuksiensa mukaan keskustelua eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa, jotta **kehitysyhteistyölle luodaan yhteinen eurooppalainen perusta**. ETSK kannattaa myös komission kantaa, jonka mukaan unionin on aiheellista harjoittaa jäsenvaltioita ja komissiota sitovaa kehitysyhteistyöpolitiikkaa.

4.5 Yhteisön kehitysyhteistyön tärkeimpänä lisäarvona tulisi olla jäsenvaltioiden vastaavien politiikkojen **koordinoinnin ja täydentävyyden** lisääminen. EU:lla on tiettyjä vertailualueita — koko, puolueettomuus, osallistuminen maailmanlaajuisten rahastojen rahoitukseen –, joita on hyödynnettävä.

4.6 ETSK:n mielestä **EU:n on tuotava äänensä esille kaikilla** kehitystä sivuavilla **monenvälisillä foorumeilla**. EU:n on osallistuttava aktiivisesti monenvälisen järjestelmän uudistamiseen ilmaisemalla asiasta yhteinen kanta. Tämä pätee sekä Yhdistyneisiin Kansakuntiin järjestön pääsihteerin käynnistämän prosessin puitteissa että kansainvälisiin rahoituslaitoksiin ja muihin monenvälisiin foorumeihin, kuten OECD:n kehitysapukomitea, Pariisin klubi, G8-ryhmä ja WTO. EU:n kyky vaikuttaa todellista valtaa omaavana kansainvälisenä toimijana riippuu edellä mainitusta mahdollisuudesta yhdistää kannat monenvälisissä elimissä. EU:n on myös vahvistettava kentällä toimivia mekanismeja neuvoteltaessa ja koordinoitaessa toimintaa YK:n erityisvirastojen ja muiden avunantajatahojen kanssa.

4.7 Kehitysyhteistyön **institutionaalinen ulottuvuus** ja avun vastaanottajamaiden omien instituutioiden kehittämiskyvyn tukeminen ovat ensiarvoisen tärkeitä. Instituutioiden vahvistaminen on keskeisellä sijalla, kun halutaan juurruttaa moitteeton hallintotapa osoittamalla resursseja ongelmien ratkaisemiseen siten, että perusteina käytetään osallistumista, avoimuutta, selontekoa, korruption torjumista, oikeudenmukaisuutta ja oikeusvaltiota. Yhtä tärkeää on lujittaa järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden toimintakykyä ja niiden käytössä olevia välineitä, jotta asianomaiset maat pystyvät itse huolehtimaan kehitysprosessista.

4.8 EU:n olisi **hyödynnettävä** uusille jäsenvaltioille tarkoitettuja yhteistyöohjelmia ja **otettava niistä oppia**. Nämä maat ovat lyhyessä ajassa muuttuneet avun vastaanottajista avunantajajäseniksi. Niiden herkkä vaisto ja avun vastaanottajapuolta edustava näkemys saattavat olla erittäin hyödyllisiä opeteltaessa innovatiivisia tapoja hallinnoida apua.

4.9 Koska yhteisön kehitys yhteistyöavun vastaanotto on pitkälti **hajautettu**, eri kumppaneiden osallistumismekanismija on parannettava ja ruohonjuuritasolle on luotava sellaisia koordinoitumintoja, joissa hyödynnetään yhteistyöhön sovellettavaa alhaalta ylöspäin -lähestymistapaa.

4.10 Koordinointi- ja neuvottelumekanismien parantamisen pitäisi vastaavasti **tehostaa** avun käyttöä, koska toimintakustannukset pienenevät. Tehokkuuteen vaikuttavat kuitenkin monet muutkin ulottuvuudet, ja avun seurannan olisi oltava kiinteä osa kaikkea yhteisön kehitys yhteistyötä. Komission laatimat tiukat avustusten laadun arviointi- ja valvontajärjestelmät olisi otettava yleisesti käyttöön, ja niihin olisi turvaututtava välttämättömän tilintekovelvollisuuden lisäksi etenkin oppimistarkoituksessa. Yhteisön toimielinten olisi tutkittava kehitysapuanalyysissaan myös muita, yleisluonteisempia seikkoja, kuten avustusten fungibiliteettiä eli vapaata siirrettävyyttä ⁽¹⁴⁾.

4.11 **Vastuunotto**periaate, jota toistaiseksi on sovellettu eri alueilla eri tavoin, olisi vähitellen yhtenäistettävä ja hyödynnettävä mahdollisia hyviä käytänteitä sekä otettava oppia periaatteen käyttöönotosta. Avun vastaanottajatahon olisi osallistuttava toimien, ohjelmien tai hankkeiden kaikkiin suunnitteluvaiheisiin ja otettava niistä vastuu, olipa kyse kansallisista maaohjelmista käytävistä keskusteluista tai toteutettujen toimien jälkiarvioinnista.

5. Huomioita unionin kehitys yhteistyöpolitiikan toiminnoista

5.1 Yhteisön kehitys yhteistyöpolitiikka on **julkista politiikkaa**, johon osallistuu **lukuisia toimijoita**. Yhteisön toimielinten olisi annettava entistä enemmän tunnustusta lukuisille toimijoille lisäämällä eurooppalaisten organisaatioiden mahdollisuuksia osallistua politiikkaan. Jotta kehitys yhteistyöpolitiikka olisi tehokasta ja johdonmukaista, siitä on neuvoteltava eri toimijoiden, julkisten ja yksityisten tahojen kanssa.

5.2 **Yhdistymis-, osallistumis- ja vastuunotto**periaatteiden käyttöönotto on parantanut kehitys yhteistyötä. Toimintaa on jatkettava tämäsunnustaisesti ja syvennettävä sitä tarjoamalla entistä päättäväisemmin muillekin yhteiskuntaelämän toimijoille kuin pelkästään hallituksista riippuvaisille toimijoille tilaisuus osallistua siihen, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä sosiaalitalouden organisaatiot mukaan luettuina.

⁽¹⁴⁾ Termillä tarkoitetaan avustusrahojen epätarkoituksenmukaista käyttöä avun vastaanottajakohteessa.

5.3 Köyhyyden torjumiseen tähtäävien pitkän aikavälin toimintalinjojen määrittely ja kehitys apumäärärahojen käytön parantaminen edellyttävät, että avun vastaanottajamaiden demokraattiset viranomaiset sekä kyseisten maiden talous- ja yhteiskuntaelämän vastuuhenkilöt sitoutuvat toimintaan.

5.4 ETSK:n mielestä eteläisen pallonpuoliskon kansalaisyhteiskuntaa edustavien organisaatioiden vahvistaminen (työntekijä-, työnantaja- ja kuluttajajärjestöjen sekä ihmisoikeusjärjestöjen lujittaminen) olisi asetettava EU:n kehitys yhteistyöpolitiikan tärkeimmäksi painopisteeksi. Köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen edellyttää suurelta osin sitä, että kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ovat aiempaa vaativampia, neuvottelukykyisempiä, taitavampia tekemään kompromisseja ja osallistumiskykyisempiä. Niinpä EU:n kehitys yhteistyöpolitiikalla pitäisi sekä edistää kansalaisyhteiskunnan todellista osallistumista kehitys yhteistyötoimiin että **vahvistaa aitoja kansalaisyhteiskunnan organisaatioita** sekä tukea sitä, että ne tunnustetaan omissa yhteiskunnissaan kehityksen perustoimijoiksi. ⁽¹⁵⁾ Tähän tarkoitukseen olisi varattava erityiset määrärahat.

5.5 Toisaalta EU:n kehitys yhteistyöpolitiikalla olisi edistettävä vastaanottajamaissa sellaisten oikeuspuitteiden luomista, jotka mahdollistaisivat kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistumisen maidensa kehittämiseen. Kansalaisyhteiskunnan järjestöille on myönnettävä taloudellisia resursseja vaikutusvallan lisäämiseen ja organisaatioiden lujittamiseen. On vakiinnutettava osallistumista ja jatkuvaa vuoropuhelua helpottavat rakenteet. On otettava käyttöön menetelmiä, joiden avulla organisaatioita kuullaan kansallisten maa- ja alueohjelmien kaikissa vaiheissa, ja on levitettävä tietoa hyvistä käytänteistä. Myös Euroopan laajuisia järjestöjä olisi kuultava unionin toteuttamista toimista.

5.6 Toistaiseksi vain AKT-maissa on tunnustettu järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan toimijoiden virallinen osallistuminen kehitys yhteistyötoimien kaikkiin vaiheisiin. Tätä Cotonoun sopimuksen mukaista veloitetta ei ole toteutettaessa yhteistyötoimia muiden alueiden kanssa, joilla kansalaisyhteiskuntaa kuullaan vain epävirallisesti. ⁽¹⁶⁾ ETSK kehottaa ulottamaan käytännön EU:n tulevassa kehitys yhteistyöpolitiikassa myös muille alueille ja ottamaan käyttöön virallisia mekanismeja, joiden kautta kansalaisyhteiskunnan järjestöt voivat osallistua kehitys yhteistyöpolitiikkojen ohjelmointiin, toteuttamiseen ja arviointiin.

⁽¹⁵⁾ ETSK on tietoinen kansalaisyhteiskunnan järjestöjen edustavuuden merkityksestä. Asiaa pohtimaan on asetettu alakomitea. AKT-maiden ja EY:n allekirjoittama Cotonoun sopimus sisältää lisäksi muutamia kansalaisjärjestöjen valintaperusteita, joiden nojalla ne voivat saada Euroopan kehitysrahaston tukea. ETSK:n antamassa lausunnossa aiheesta "Järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta ja eurooppalainen hallintotapa – talous- ja sosiaalikomitean panos valkoisen kirjan valmisteluun" luetaan Euroopan kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden edustavuutta koskevat vaatimukset.

⁽¹⁶⁾ Esimerkiksi ulkosuhteiden PO:n järjestämät kansalaisyhteiskunnan foorumit EU:n suhteista Andien yhteisöön, Keski-Amerikkaan, Meksikoon tai Mercosuriin.

5.7 Lisäksi Cotonoun sopimus tarjoaa valtioista riippumattomille toimijoille ainutlaatuisen tilaisuuden saada käyttöönsä osan kullekin maalle myönnettävästä EU-rahoituksesta (EKR-määrärahoista, jotka on tarkoitettu kansallisiin maa- ja alueohjelmiin). Rahoituksella pyritään vahvistamaan kansalaisyhteiskuntaa ja mahdollistamaan sen aktiivinen osallistuminen köyhyyden lievittämiseen tähtäävien alueellisten tai kansallisten strategioiden täytäntöönpanoon.

ETSK kehottaa hyödyntämään kansalaisyhteiskunnan kuulemiskäytäntöä EU:n suhteissa muihin alueisiin, esimerkiksi Latinalaiseen Amerikkaan ja Eurooppa–Välimeri-kumppanuuden piiriin kuuluviin maihin.

5.8 EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan tarkistamisen yhteydessä olisi lisäksi vakaasti pyrittävä siihen, että osallistumisoikeudet todella toteutuvat siellä, missä ne on jo tunnustettu. Sopimusmääräysten noudattamisessa on käytännössä vakavia puutteita, minkä vuoksi järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan edustajien on vaikea saada sopimuksista riittävästi tietoa. Se hankaloittaa myös kuulemiskäytännön toteuttamista. Kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden edustusta koskevia kriteereitä ei myöskään ole määritelty ja yhteisön rahoituksen saatavuudelle on asetettu esteitä.

5.9 **Työelämän suhteita koskevien vakaiden, demokraattisten puitteiden** luominen on tavoitteena olevan ihmisarvoisen työn edistämisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Se on myös talouskehityksen välttämätön lähtökohta. ETSK katsookin, että tasapainoisen työmarkkinavuoropuhelun edistämisen olisi oltava yksi unionin kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteista. Koska Euroopassa on asiasta runsaasti kokemusta, ETSK katsoo, että Euroopan laajuisten työntekijä- ja työnantajajärjestöjen olisi osallistuttava aiheeseen liittyvään kenttätööhön.

5.10 Yritysten on toimittava aiempaa aktiivisemmin ja positiivisemmin kestävä kehityksen tavoitteen saavuttamiseksi. Tämä käy ilmi OECD:n laatimista monikansallisten yritysten käytännösäännöistä⁽¹⁷⁾. ETSK:n mielestä EU:n kehitysyhteistyöpolitiikalla olisi edistettävä etenkin eurooppalaisten **yritysten sosiaalista vastuuta** avunsaajamaissa. Aiempien kannanottojensa⁽¹⁸⁾ mukaisesti ETSK katsoo, että kun yritykset toimivat avunsaajamaissa ainakin samalla tavoin ja noudattavat samoja kriteereitä työelämässä sekä sosiaali- ja ympäristöasioissa kuin yleensä Euroopassa toimiessaan, edistetään huomattavasti kyseisten maiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä.

5.11 Kehitysyhteistyöpolitiikkaa voidaan harjoittaa jatkossa ja lisätä ainoastaan, jos sillä on asianmukainen **sosiaalinen**

⁽¹⁷⁾ OECD:n laatimat monikansallisten yritysten toimintaohjeet, OECD 2000.

⁽¹⁸⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Vihreä kirja yritysten sosiaalisen vastuun eurooppalaisten puitteiden edistämisestä”, EUVL C 125, 27.2.2002 sekä aiheesta ”Komission tiedonanto – Sosiaalipoliittinen ohjelma”, EUVL C 294, 25.11.2005.

kannatus. ETSK katsoo, että kansalaisille on annettava tietoa kehitysavusta. Etenkin ympäristöasioissa viime aikoina ilmennyt tietynlainen ”maailmanlaajuinen kansalaistietoisuus” olisi vakiinnutettava ja ulotettava se käsittämään myös sellaiset aihepiirit kuin köyhyys, eriarvoisuus ja maapallon yhteinen julkinen omaisuus. ETSK:n mielestä koulujen, tiedotusvälineiden ja luonnollisesti kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden on osallistuttava aiheeseen liittyvään työskentelyyn. ETSK tarjoutuu puolestaan toimimaan politiikan toteuttamisvälineenä yhteistyössä yhteisön muiden toimielinten kanssa.

6. Huomioita unionin kehitysyhteistyöpolitiikan painopistealoista, keskittämisestä ja eriyttämisestä

6.1 Jotta kehitysapu olisi tehokkaampaa, tuntuu järkevältä keskittyä tiettyihin painopisteisiin ja toimiin, joilla EU voi tuottaa muihin avunantajin nähden **lisäarvoa** tai erottua niistä. Kokemus on kuitenkin osoittanut, ettei aina voida asettaa painopisteitä tai oivaltaa etukäteen, millaista lisäarvoa yhteisön toiminta tuottaa. Lienee joka tapauksessa aiheellista hyödyntää maakohtaista ohjelmointia neuvotteluvälineenä kumppaneiden kesken. Työskentelyn peruslähtökohdaksi olisi otettava köyhyyden vähentämiseen tähtäävät maakohtaiset strategia-asiakirjat.

6.2 ETSK:n mielestä kehitysyhteistyöpolitiikassa ovat eettisten vaikuttimien lisäksi tärkeitä myös poliittiset vaikuttimet: jos nykyisin vallitsevaan eriarvoisuuteen ei puututa, globalisaatio ei voi toimia. Komitean mielestä ei riitä, että EU:n kehitysyhteistyö suunnataan alikehityksen aiheuttamien puutteiden korjaamiseen. Unionin olisi tuotettava lisäarvoa muun muassa edistämällä **monialaisia maailmanlaajuisia strategiavoitteita**, kuten terveyttä — perhesuunnittelu mukaan luettuna —, peruskoulutusta, sukupuolten välistä tasa-arvoa, ympäristönsuojelua, yrittäjyyttä ja työllisyyttä sekä ihmisarvoista työtä. Tämä edellyttää, että kehitysyhteistyöhön myönnetään lisärahoitusta uusien rahoitusvälinein.

6.3 Yhteisön kehitysyhteistyössä on alusta asti keskitytty voimakkaasti **tiettyihin maantieteellisiin alueisiin**. Se on ollut erityisen monipuolista AKT-maissa Cotonoun sopimuksen ansiosta. Lomén ja Cotonoun sopimuksista saatuja kokemuksia olisi hyödynnettävä muilla alueilla, erityisesti Aasiassa tai maissa, jotka ovat sitoutuneet toteuttamaan vuosituhannen kehitystavoitteet. Yhteisön apua nauttivilla muilla maapallon alueilla olisikin edistettävä nykyistä joustavampia, pysyviä ja suunnitelmallisempia mekanismeja, joissa mennään perinteisiä huippukokouksia ja sopimuksia pitemmälle ja visioidaan yhteistyötä aiempaa strategisemmin. Yhteisön avun olisi myös katettava **kaikki** köyhät maat.

6.4 Myös ETSK toivoo, että Saharan eteläpuoleinen **Afrikka** asetetaan EU:n kehitysyhteistyöpolitiikassa etusijalle. Jotta hanke toimisi tehokkaasti, afrikkalaista hallintotapaa on kuitenkin parannettava niin kansallisella kuin aluetasolla. Tämä pätee myös sekä Afrikan valtioiden muodostamiin organisaatioihin että itse valtioihin ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioihin. Koska viimeksi mainitut järjestöt ovat riippumattomia, kansalaisläheisiä ja reaktiivisia, ne voivat auttaa kansalaisia ottamaan todella vastuun niitä välittömästi koskettavista kehitysyhteistyöpolitiikoista.

6.5 Edellä esitetyn suuntaisesti ETSK ehdottaa, että Afrikan kansalaisyhteiskunnan organisaatioille tarjotaan tilaisuus hyödyntää yhteisön rahoitusta ja että niille taataan määrärahojen jako suoraan kansallisella tasolla. Olisi niin ikään käynnistettävä laaja-alainen ohjelma valtioista riippumattomien toimijoiden rahoittamiseksi. Myös kansalaisyhteiskunnan osallistumista yhteistyöpolitiikkojen ja -strategioiden määrittelyyn ja täytäntöönpanoon olisi lisättävä ja tehtävä siitä entistä järjestelmällisempää.

6.6 Jotta talouskehitys hyödyttäisi mahdollisimman monia ihmisiä eikä johtaisi väärinkäytöksiin, ETSK esittää toivomuksen, että kaikissa EU:n kehitysyhteistyötoimissa otettaisiin Afrikassa huomioon sosiaalisen yhteenkuuluvuuden periaatteet ja kaikille kuuluvat inhimilliset työolot. Nämä periaatteet taataan parhaiten, jos käydään todellista työmarkkinavuoropuhelua ja ylipäätään vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan edustuksellisten organisaatioiden kanssa. Kuten Euroopan komission tiedonannossa⁽¹⁹⁾ todetaan, ETSK tekee tällä saralla yhteistyötä Afrikan talous-, sosiaali- ja kulttuurikomitean kanssa vaihtamalla kokemuksia ja tietoja tarpeelliseksi katsottavilla aloilla.

6.7 Yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikassa olisi kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota sellaisiin keskimääräisen tulotason maihin, joilla on huomattavia köyhyyteen ja eriarvoisuuteen liittyviä ongelmia. Tässä yhteydessä on huomionarvoista se, että EU supistaa jatkuvasti Latalalaiselle Amerikalle myöntämänsä tuen osuutta, vaikka alueella on enemmän eriarvoisuutta kuin muualla. Keskituloisissa maissa, kuten Brasiliassa, Uruguayissa tai Meksikossa, on valtavia köyhyysloukkuja. Olisi otettava käyttöön indikaattorijärjestelmä, jolla pystyttäisiin seuraamaan tilanteen kehittymistä tämänkaltaisissa maissa. ETSK kehottaa EU:ta painottamaan kehitysyhteistyöpolitiikkaan nykyistä enemmän Latalaista Amerikkaa.

6.8 Komitea pitää asianmukaisena ja eriyttämistavoitteen kanssa samansuuntaisena komission ehdotusta ottaa käyttöön **siirtymäkauden** erityistoimia, joiden ansiosta avustus, jälleerakentaminen ja kehitys voidaan yhdistää kiinteästi toisiinsa ja mukauttaa vaihteleviin ja vielä vakiintumattomiin tilanteisiin. Kehitysyhteistyössä olisi tuettava myös ennaltaehkäisevää ja -varoittavaa toimintaa.

⁽¹⁹⁾ Vuosituhattavoitteen saavuttamisen nopeuttaminen, KOM(2005) 132 lopullinen.

7. Rahoitus

7.1 Unioni on sitoutunut täyttämään vähintään Monterreyssä tehdyn sopimuksen. Kaikki näyttää kuitenkin viittaavan siihen, että sitoumusta on lisättävä vuosituhannen kehitystavoitteen saavuttamiseksi. Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa virallisen kehitysavun osuus päätettiin nostaa 0,39 prosenttiin BKT:stä vuoteen 2006 mennessä. Vaikka se tuntui nykyiseen keskimääräiseen 0,22 prosenttiin verrattuna huomattavalta sitoumukselta, se on vielä kaukana EU:n jäsenmaiden vuonna 1990 kehitysapuun kohdistamasta osuudesta eli 0,44 prosentista. Toukokuun 23.–24. päivänä 2005 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa asetettiin uudet **entistä tiukemmat tavoitteet** ja sitouduttiin nostamaan EU:n keskimääräisen kehitysavun osuus 0,56 prosenttiin BKT:stä vuonna 2010. Samalla tehtiin ero viidetoista vanhan jäsenvaltion ja kymmenen uuden jäsenvaltion välillä. Näyttää kuitenkin selvältä, että vuosituhannen kehitystavoitteen saavuttaminen edellyttää huomattavasti suurempaa sitoumusta.

7.2 G8-maiden heinäkuussa 2005 tekemä lupaus antaa anteeksi 18 köyhimmän maan monenvälinen velka on merkittävä askel edellä mainittuun suuntaan, ja sitä on syytä edistää. On odotettava sitoumuksen lopullista vahvistamista ja, kuten on odotettavissa, sitä, että parikymmentä muuta maata voisi hyötyä samantapaisista toimenpiteistä. ETSK:n mielestä toimenpiteiden olisi käsitettävä kaikki vähiten kehittyneet maat, ja ne olisi rahoitettava varsinaisista lisämäärärahoista eikä pelkästään järjestämällä uudelleen julkiseen kehitysapuun kohdennettuja rahavaroja.

7.3 Edellä esitetyn suuntaisesti vuosien 2007–2013 rahoitusnäkyymiin olisi sisällytettävä entistä selkeämmin ja erityyppimmin tarvittavat rahoituslaitokset, jotta vuosituhannen kehitystavoitteet voidaan vähitellen saavuttaa.

7.4 Kehitysavun **rahoitusmuodot** ovat vähitellen muuttuneet ja mukautuneet siihen, että kumppaneiden on otettava vastuun avustuksista. Yhteisön kehitysyhteistyön pitkän aikavälin ennustettavuutta ja monivuotisia suunnittelumekanismeja on parannettava. Näin minimoidaan budjettimäärärahojen vaihteluiden ja avun niin kutsutun häilyvyyden mahdollisesti aiheuttamat kielteiset vaikutukset.

7.5 Kehitysavun ennustettavuuden ja vakauden välttämättömyys törmäävät jäsenvaltioiden talousarvioiden vuotuisuusperiaatteeseen. Muun muassa tästä syystä **lisärahoituslähteet** ovat välttämättömiä. Toinen perusluonteinen syy on tarve löytää kehitysyhteistyöhön lisämäärärahoja, jotka täydentävät perinteistä rahoitusta. Vuosituhannen kehitystavoitteisiin tähtäviin toimien käynnistäminen on viivästynyt, koska jäsenvaltiot eivät ole päässeet sopimukseen uusista rahoituslähteistä, joilla täydennetään virallista kehitysapua ja joista ammennetaan uusia määrärahoja vuosituhannen kehitystavoitteen saavuttamiseen. Kehitysavun lisärahoitusmekanismeihin liittyy lähtökohtaisesti kaksi mahdollista uudistusta: yhtäältä kansainvälinen rahoitusväline IFF ja toisaalta kansainvälisen veron kerääminen. Sen lisäksi että välineiden täytäntöönpanoon liittyy poliittisesta tahdosta johtuvia hankaluuksia, ensiksi mainittua välineitä rasittavat muutamat suuret kysymykset varojen hallinnoinnista ja

käytöstä. Jälkimmäisen rahoitustavan suurimpana vaikeutena on päästä kansainväliseen yhteisymmärrykseen välineen käytöstä. ETSK katsoo, että kumpikin mekanismi voi olla käytökelpoinen, ja ne voivat täydentää toisiaan. Ne on otettava käyttöön pikimmiten, mutta samalla on pidettävä mielessä, että ne ovat puhtaasti lisärahoitusvälineitä.

7.6 Avun kaikkinaisten **sidonnaisuuksien purkaminen** on oltava edelleen yksi tulevien vuosien kehitysyhteistyötavoitteista. Useiden tämänsuuntaisten ehdotusten ⁽²⁰⁾ jälkeen ETSK kehottaa neuvostoa etenemään päättäväisesti ja antamaan asetuksen avun sidonnaisuuksien purkamisesta. Komitea kehottaa lisäksi jäsenvaltioita jatkamaan asian työstämistä ja menemään OECD:n kehitysapukomitean suosituksia pitämälle.

7.7 Avunantajamaat — erityisesti Euroopan unioni kehitysyhteistyöpolitiikassaan — ovat nykyisin taipuvaisia supistamaan hankerahoitusta ja tulouttaman avustuksen vastaanottajamaiden hallitusten budjettiin, jotta mailla olisi tarvittavat välineet harjoittaa omia politiikkojaan. ETSK katsoo, että tämän ei tule missään tapauksessa heikentää mahdollisuuksia saavuttaa tavoitteita, joihin pyritään EU:n myöntämällä tuella. Toisaalta tällä rahoitusmuodolla voidaan suosia vastuunottoperiaatetta, kunhan aiempaa hankevalvontaa ei korvata tulevien talous- ja sosiaalipolitiikkojen suuntausta koskevilla uusilla poliittisilla ehdoilla.

7.8 Kehitysavun rahoitusvälineiden on oltava **johdonmukaisia** asetettujen päämäärien kanssa. Yhteisön kehitysyhteistyötä on joustavoitettava, koska yhteisön avustuksien rahoitettavien hankkeiden tai toimien hallinnon kiertokulku on toistaiseksi ollut pitkä. Toisaalta ei liene tarkoituksenmukaista sekoittaa keskenään yleisluonteisen taloudellisen yhteistyön välineitä ja kehitysyhteistyövälineitä. Kehitysyhteistyöpolitiikan päämäärät ovat tietyssä määrin itsenäisiä, minkä vuoksi myös välineiden — niin suunnittelun kuin avustusten toimitusmekanismien — on oltava tietyllä tavoin eritytettyjä.

7.9 **Joustavuus** on entistään tärkeämpää, kun on kyse sodan ja onnettomuuksien aiheuttamien tuhojen kunnostamisesta tai kriiseistä, joissa hitaus ja jäykkyys tekevät toiminnasta täysin mahdotonta. Afrikan rauhanrahaston kaltaisissa aloitteissa pyritään juuri mukautumaan olosuhteisiin.

7.10 EU on kaiken kaikkiaan noudattanut melko hyvin **ulkomaanvelan** supistamiseen tähtäävää, voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevaa aloitetta (HIPC-aloite). Aloitteella ei kuitenkaan lyhyellä aikavälillä voida ratkaista pitkäaikaisen velan eikä velkaan liittyvien toimien ongelmia, joten on harkittava muita vaihtoehtoja. Komissio on ehdottanut toteutettaviksi kausiluonteisia toimenpiteitä sodan aiheuttamista tuhoista tai vakavista levottomuuksista kärsivissä maissa, mutta pitkäaikainen ongelma jää ratkaisematta. ETSK ehdottaa

⁽²⁰⁾ Ks. ETSK:n lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus osallistumisesta yhteisön ulkoiseen apuun", EUVL C 157, 28.6.2005.

aktiivisempia velkatoimenpiteitä, kuten velan vaihtamista peruskoulutukseen tai sosiaalisiin investointeihin. Vaihtoehtona voitaisiin harkita velan osittaista anteeksi antamista erittäin suurten onnettomuuksien koettelemilla alueilla.

7.11 Koska huoli niin kutsutusta **kansainvälisestä julkisesta omaisuudesta** kasvaa, sen suojelemiseen olisi voitava myöntää erityisrahoitusta. EU:n olisi laadittava tällaisen omaisuuden laajuutta ja rahoitusta koskeva toimintasuunnitelma sekä myönnettävä siihen rahoitusvaroja joustavasti. Viime vuosina konkreettisissa tapauksissa perustettuihin rahastoihin ja käynnistettyihin hankkeisiin näyttää sisältyvän kyseinen joustavuuselementti (aids, vesihankkeet rokotteet jne.), ja yhteisön olisi edelleen tuettava tämänkaltaisia aloitteita, joita jotkut jäsenvaltiot ovat käynnistäneet ⁽²¹⁾.

7.12 Kuten edellä todetaan, ETSK ehdottaa, että unionin kehitysstrategiaan sisällytetään sellaisten **keskimääräisen tulo-tason maiden** erityisongelmat, joissa on useita köyhyysloukkuja ja monet väestöryhmät elävät kurjuudessa. Tässä tapauksessa apua on tosin syytä antaa takaisin perimättömien avustusten lisäksi myös lainoina tai muina yhdistelmäavustuksina. Tällöin on käytettävä vuosituhannen kehitystavoitteita täydentäviä parametreja ja sisällytettävä tavoitteisiin sosiaalinen yhteenkuuluvuus ⁽²²⁾ samaan tapaan kuin Guadalajarassa vuonna 2004 järjestetyssä Euroopan unionin sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden huippukokouksessa tehtiin. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus merkitsee muun muassa talousarviomenettelyyn liittyviä uudistuksia ja progressiivista verotusta.

8. Ehdotukset

8.1 ETSK:n mielestä köyhyyden torjumisen on oltava olennainen tekijä EU:n pyrkiessä edistämään nykyistä oikeudenmukaisempaa, turvallisempaa ja ympäristöllisesti vastuullisempaa globalisaatiota. Köyhyyden torjumisen on lisäksi oltava unionin sisäisen talouskehitysmallin ja sosiaalisen rinnakkaineloon looginen ulkoinen jatke ⁽²³⁾.

8.2 ETSK katsoo, että unionin kehitysyhteistyöpolitiikalla on oltava keskeinen tehtävä sekä levitettäessä unionin perusarvoja että ennaltaehkäistäessä köyhyyden ja eriarvoisuuden kielteisiä vaikutuksia (turvattomuutta, luonnonvarojen pilaantumista, hallitsemattomia muuttoliikkeitä jne.). Komitea ehdottaa, että unionin kehitysyhteistyöpolitiikalla olisi turvallisuuspolitiikkaan verrattavissa oleva asema.

⁽²¹⁾ Euroopan komissio laati huhtikuussa 2005 tutkimuksen kehitysyhteistyön lisärahoituksesta: "Comission Staff Working Paper: New Sources of Financing for Development: A Review of Options" (SEC.2005.467) sekä tiedonannon "Accelerating Progress Towards Achieving the MDG. Financing for Development and Aid Effectiveness" (COM(2005) 133 final). Niissä käsitellään erilaisia aloitteita ja jäsenvaltioiden näkemyksiä aiheesta. Vaikka näkemykset eivät ole lopullisia, erät jäsenvaltiot ovat jo hyväksyneet kehittyneempiä kannanottoja maailmanlaajusten rahastojen uusiin rahoitusmuotoihin.

⁽²²⁾ Ks. ETSK:n lausunto aiheesta "Sosiaalinen yhteenkuuluvuus Latinalaisessa Amerikassa ja Karibiassa", EUVL C 112, 30.4.2004.

⁽²³⁾ Ks. ETSK:n tekeillä oleva lausunto aiheesta "Euroopan unionin ulkoinen toiminta: järjestyneen kansalaisyhteiskunnan rooli" (esittelijä Koryfidis – EUVL C 74, 23.3.2005).

8.3 Edellä esitetyn mukaisesti ETSK ehdottaa, että euroopalaisen yhteiskuntamallin tunnetuksi tekeminen olisi keskeinen osa EU:n kehitysyhteistyöpolitiikkaa uudessa globaalissa talouskontekstissa. Malliin liittyy yhteiskunnallinen sääntely, työmarkkinatoimijoiden kompromissijärjestelmät ja yleinen sosiaaliturvajärjestelmä.

8.4 ETSK katsoo, että kehitysmaiden vientiä vaikeuttavien tullisteiden ja vientitukien, muun muassa maataloustukien alentaminen voisi vaikuttaa huomattavasti köyhyyden väheneemiseen⁽²⁴⁾, vaikka sen vaikutukset lyhyellä aikavälillä voivatkin olla kaksijakoisia, koska nettotuojina kehitysmaiden hintataso saattaa nousta. Komitea kehottaa myös uudistamaan kauppaaan liittyviä tekijänoikeussopimuksia ja suuntaamaan kehitysmaiden kaupan vapauttamisen palvelemaan maiden asteittaista integroitumista maailmanmarkkinoille. Prosesseihin on samalla liitettävä kehitysmaiden rakenteita lujittavia ohjelmia.

8.5 ETSK ehdottaa, että kumppanuussopimuksiin, joita Euroopan unioni tekee maailman eri maiden ja alueiden kanssa, sisällytetään sosiaalinen ulottuvuus, jossa otetaan huomioon ainakin ihmisarvoisen työn edistäminen, julkisten ja yksityisten sosiaaliturvajärjestelmien kehittäminen sekä ILO:n tärkeimpien yleissopimusten mukaisten työelämän oikeuksien kunnioittaminen. ETSK ehdottaa myös, että kumppanuussopimuksissa määrätään järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan osallistumista koskevista mekanismeista.

8.6 Ihmisarvoinen työ, sellaisena kuin Kansainvälinen työjärjestö ILO sen määrittelee, kuuluu erottamattomasti köyhyyden poistamiseen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseen. ETSK ehdottaakin, että ihmisarvoinen työ asetetaan vuosittuuhannan kehitystavoitteiden yhdeksänneksi tavoitteeksi.

8.7 Ihmisoikeuksien puolustaminen on yksi EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan keskipisteistä. ETSK toteaa jälleen kerran, että EU:n kehitysyhteistyöpolitiikkaan on sisällytettävä ihmisoikeustaistelijoiden suojelemiseen tähtäviä toimenpiteitä. Tämä pätee myös ihmisoikeuksien toteutumiseen työelämässä niillä alueilla, joilla unioni harjoittaa kehitysyhteistyöpolitiikkaansa.

8.8 ETSK ehdottaa, että ympäristöulottuvuus valitaan yhdeksi kehitysstrategioiden täytäntöönpanon tehokkuutta mittaavaksi indikaattoriksi. Komitea katsoo, että laajahkojen toimien toteuttamisen edellytykseksi olisi asetettava pakollinen ympäristövaikutusten analyysi.

8.9 ETSK katsoo, että EU:n kehitysyhteistyöpolitiikalla on edistettävä säännönmukaista maahanmuuttoa sekä maahanmuuttajien kotouttamista ja heidän oikeuksiaan. Kehitysyhteistyöllä on edistettävä myös kehitystä maahanmuuttajien

kotivaltioissa korvaamalla niille aivovuoto, poistamalla siirtolaisten rahalähetysten tiellä olevat esteet ja tukemalla siirtolaisten paluuta kotimaahansa harjoittamaan tuotantotoimintaa. Siirtolaispolitiikoilla ei missään tapauksessa saa ryhtyä ohjailemaan kehitysyhteistyöpolitiikkaa.

8.10 ETSK katsoo, että kaikkien EU:n politiikkojen on oltava johdonmukaisia kehitysstrategian kanssa. Kehitysyhteistyöpolitiikan on oltava itsenäistä, ja se on pidettävä erillään muista politiikoista. ETSK:n mielestä on yhä tärkeämpää, että yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikka on yhdenmukaista jäsenvaltioiden vastaavien politiikkojen kanssa. Siksi unionin kehitysyhteistyöpolitiikan toteuttamista varten on luotava foorumi tai laadittava yhteinen eurooppalainen ohjelma, jossa sovitaan konkreettisesti määräajoista ja seurantajärjestelmistä, joita valtioiden on noudatettava. ETSK suhtautuu niin ikään myönteisesti siihen, että jäsenvaltiot ja EU osallistuvat monenvälisiin foorumeihin ja esittävät niillä yhteisiä kantojaan. ETSK on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että unionitasolla on syytä harjoittaa jäsenvaltioita ja komissiota sitovaa kehitysyhteistyöpolitiikkaa.

8.11 Köyhyyden poistaminen edellyttää muun muassa sitä, että valta ja mahdollisuudet jaetaan eri tavoin kuin nykyisin. Sosiaalisen ja demokraattisen oikeusvaltion instituutioiden vakiinnuttaminen on kyseisen tavoitteen saavuttamisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Se edellyttää myös kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vahvistamista. ETSK ehdottaa, että perustetaan erityisiä budjettikohtia viimeksi mainitun tavoitteen saavuttamiseksi.

8.12 Koska EU:n ja AKT-maiden suhteet ovat oivallinen esimerkki jo vakiintuneesta yhteistyöstä, ETSK kehottaa Euroopan komissiota, Eurooppa-neuvostoa ja Euroopan parlamenttia puoltamaan ETSK:n roolin laajentamista kattamaan yhteistyö muiden alueiden, kuten Latinalaisen Amerikan ja Eurooppa-Välimeri-kumppanuusmaiden talous- ja sosiaalinelämän toimijoiden kanssa. ETSK kehottaa poliittisia instituutioita tukemaan talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoiden poliittista mandaattia sekä rahoitusvarojen suuntaamista siten, että ne voivat osallistua yhteistoimintaan; tunnustamaan virallisesti kansalaisyhteiskunnan käymän vuoropuhelun sekä kansalaisyhteiskunnan virallisen ja säännöllisen osallistumisen kumppanuussopimusten seurantaan, huippukokouksiin ja parlamentaaristen sekakomiteoiden työskentelyyn sekä kansalaisyhteiskunnan kannalta tärkeisiin toimintaperiaatteisiin liittyvään työhön, kuten sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ihmisarvoista työtä koskeviin politiikkoihin. ETSK kehottaa myös tukemaan komitean ponnisteluja sekä konsultatiivisen toiminnan että sosiaalidialogin edistämiseksi yhteistyössä ILO:n ja muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa. ETSK kehottaa Euroopan komissiota, Eurooppa-neuvostoa ja Euroopan parlamenttia antamaan tukensa sille, että EU:n kehitysyhteistyöpolitiikasta annettavan yhteisen julkistuksen 2.2 kohtaan lisätään nimenomainen viittaus ETSK:hon talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoiden kanssa käytävän vuoropuhelun varsinaisena välttämättömänä edistäjänä.

8.13 ETSK ehdottaa, että työelämän suhteiden ja työmarkkinavuoropuhelun vakaiden ja demokraattisten puitteiden edistäminen sekä yritysten sosiaalisen vastuun lisääminen asetettaisiin unionin kehitysyhteistyöpolitiikan perustavoitteiksi.

⁽²⁴⁾ Kansainvälisten tutkimuslaitosten selvitysten mukaan vientitukien alentamisen vaikutusta kehitysmaiden talouksiin on vaikea arvioida. Lisäksi vaikutus vaihtelee kunkin maan erityistilanteen ja kaupan rakenteen mukaan.

8.14 ETSK katsoo, että yhteisön toiminnan lisäarvon olisi suuntauduttava maailmanlaajuisiin monialaisiin strategiatavoitteisiin. Komitea toivoo myös, että toiminnassa keskitytään Saharan eteläpuoleiseen Afrikkaan, kunhan alueelle luodaan nykyistä tehokkaamman hallintotavan edellytykset. ETSK kehottaa samalla suuntaamaan yhteisön avun kaikille köyhille maille.

8.15 ETSK katsoo, että yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikassa olisi kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota sellaisiin tulotasoista keskiluokkaa oleviin maihin, joilla on huomattavia köyhyyteen ja eriarvoisuuteen liittyviä ongelmia. Tähän määritelämään sisältyvät tietyt Latinalaisen Amerikan ja Aasian maat. EU:n on tarkoitus käynnistää Latinalaisen Amerikan kanssa strateginen kumppanuustoiminta.

8.16 ETSK ehdottaa, että G8-ryhmän maiden hyväksymät velan anteeksianto koskevat toimenpiteet ulotetaan koskemaan kaikkia köyhiä maita ja että ne rahoitetaan todella lisämäärärahojen turvin.

8.17 ETSK katsoo, että on tarpeen ottaa käyttöön lisärahoituslähteitä kehitystavoitteiden saavuttamiseksi ja maapallon julkisen omaisuuden säilyttämiseksi. Komitean mukaan sekä kansainvälinen rahoitusväline IFF että kansainvälinen vero, jotka on varattu tätä tarkoitusta varten, saattavat olla käyttökeli-

poisia ja täydentää toisiaan. Jotta ne olisivat tehokkaita, niistä on vallittava laaja poliittinen yksimielisyys.

8.18 ETSK katsoo, että avun sidonnaisuuksien purkamisen on oltava yksi yhteisön kehitysyhteistyöstrategian keskeisistä tavoitteista. Komitea kehottaa neuvostoa työstämään avun sidonnaisuuksien purkamisesta annetun asetuksen muuttamista ja menemään asetusta muutettaessa jopa kehitysapukomitean suosituksia pitemmälle.

8.19 ETSK ehdottaa, että otetaan käyttöön uusia velanvaihtotapoja, kuten velan vaihtaminen peruskoulutukseen tai sosiaaliseen toimintaan (siirtolaisten paluuseen, yhteiskuntaelämän organisaatioiden vahvistamiseen jne.).

8.20 Kaikkien toimijoiden on edelleen pyrittävä lisäämään kehitysavun tehokkuutta. ETSK katsoo, että on jatkettava ja lisättävä ponnisteluja, jotta kehitystavoitteet saavutetaan entistä paremmin.

8.21 ETSK:n mielestä toimintalinjat on suunnattava siten, että niillä lisätään kehitysyhteistyöpolitiikan yhteiskunnallista kannatusta ja saadaan samalla maapallon kansalaiset tiedostamaan kehitysyhteistyökysymykset nykyistä paremmin. ETSK tarjoutuu toimimaan politiikan toteuttamisvälineenä yhteistyössä yhteisön muiden toimielinten kanssa.

Bryssel 29. syyskuuta 2005

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND